

دانشکده توانبخشی گروه فیزیوتراپی

نام درس : : تمرین درمانی در بیماران فلج نیم تنه (عملی)	تعداد واحد : ۱ واحد عملی
مقطع : کارشناسی	مدت زمان ارائه درس : ۱ ترم (۳۴ ساعت)
پیش نیاز : تمرین درمانی ۱ و روشهای اختصاصی تمرین درمانی (PNF) و بیماریهای مغز و اعصاب	
مسئول برنامه : دانشکده توانبخشی	مدرس : خانم مطیع اله

اهداف کلی

هدف کلی از ارائه این دوره آشنایی دانشجویان با تکنیک بوبات و نحوه درمان بیماران مبتلا به فلج نیم تنه بالغین بصورت عملی می باشد :

۱. معاینه سیستم حسی بصورت عملی
 ۲. بررسی و معاینه رفلکسهای طبیعی و غیرطبیعی بصورت عملی
 ۳. نحوه معاینه بیمار و چگونگی گرفتن تاریخچه از بیمار فلج نیم تنه
 ۴. بررسی کیفیت حرکات بیمار و بررسی تستهای تعادل و بالانس بصورت عملی
 ۵. بررسی فازهای مختلف بیماری فلج نیم تنه و همچنین اقدامات و تکنیکهایی را که درهرفاز بایستی انجام داد. بشرح زیر :
- الف : اقداماتی که درفاز فلاسید اولیه میتوان برای بیمار انجام داد.
- ب : تکنیکهایی که درفاز اسپاستی سیته میتوان برای بیمار انجام داد.
- ج : تکنیکهایی که درفاز بهبودی میتوان برای بیمار انجام داد.
- ۶- بررسی و انجام برخی از تکنیکهایی را که بادرست بیمار میتوان انجام داد
- ۷- نحوه بانداژ و taping شانه در بیماران فلج نیم تنه
- ۸- نحوه کار با بیماران فلج نیم تنه از دیدگاه Carr, Shepherd

اهداف اختصاصی

❖ معاینه سیستم حسی :

دانشجو باید:

- حسهای محیطی را شناخته و طریقه معاینه آنها را بصورت عملی انجام دهد .
- حسهای مرکزی (cortical) را شناخته و طریقه معاینه آنها را بصورت عملی انجام دهد.

❖ بررسی و معاینه رفلکسهای طبیعی و غیر طبیعی :

دانشجو باید :

- تفاوت بین رفلکسی طبیعی و پاتولوژیک را بطورکل بداند.
- شیوه بررسی تعدادی از رفلکسهای طبیعی و تغییرات آن را در بیماران فلج نیم تنه بداند و بتواند بطورعملی انجام دهد.
- شیوه بررسی تعدادی از رفلکسهای پاتولوژیک مانند کلونوس ، پابینسکی و را که در بیماران فلج نیم تنه مثبت می شوند بداند و بتواند بطورعملی انجام دهد.
- تون عضله را در حالت طبیعی شناخته و تفاوت آنرا با اسپاستی سیتة بیان کند. بطورعملی باید بداند که چگونه میتوان اسپاستی سیتة را در یک عضله تشخیص داد.
- رفلکسها را در چهار سطح بررسی کرده و تفاوت سطوح مختلف را بیان کند.
Cortical level – mid brain level – brain stem level – spinal level

معاینه بیمار فلج نیم تنه و گرفتن شرح حال :

دانشجو باید :

- یک بیمار فلج نیم تنه را معاینه کرده و از او شرح حال تهیه کند.

بررسی کیفیت حرکات بیمار و بررسی تستهای تعادل و بالانس

دانشجو باید:

- کیفیت حرکات بیمار فلج نیم تنه را ارزیابی کرده و در چارت مخصوص ثبت نماید.
- تستهای تعادل و بالانس را بصورت عملی بشرح زیر انجام دهد :
- تعادل و بالانس در حالت خوابیده ، در حالت چهار دست و پا ، در حالت نشسته ، در حالت kneeling در حالت half keeling و نهایتا در حالت ایستاده
- تستهای تعادل و بالانس را بر روی اندام فوقانی نیز بصورت جداگانه انجام دهد.

بررسی فازهای مختلف بیماری فلج نیم تنه :

دانشجو باید :

- هر سه فاز بیماری فلج نیم تنه (فلاسید اولیه - اسپاستی سیته - بهبودی) را شناخته و اقدامات لازم در هر فاز و تکنیکهای مربوطه را بشرح زیر انجام دهد.
- ۱- اقداماتی که در فاز فلاسید اولیه میتوان برای بیمار انجام داد را بطور عملی انجام دهد مانند :
 - طریقه قراردادن وسایل در اتاق بیمار مبتلا به فلج نیم تنه
 - وضعیت دهی در تخت در حالت طاقباز و خوابیده به پهلوها
 - غلت زدن به سمت سالم و ناسالم با زانوی صاف
 - بالا کشیدن بیمار در تخت
 - طریقه استفاده از لگن
 - غلت زدن به سمت سالم و ناسالم با زانوی خم و انجام ورشهای مربوطه در این حالت
 - غلت زدن به سمت سالم و نشستن بیمار
 - غلت زدن به سمت ناسالم و نشستن بیمار
 - از حالت نشسته به حالت خوابیده در آوردن بیمار
 - انتقال بیمار از ویلچر به تخت
 - مشخصات صندلی چرخدار بیمار همی پلژی و تفاوت آن با ویلچرهای معمولی و همچنین مراقبت از بیمار در صندلی چرخدار
- ۲- تکنیکهایی که در فاز اسپاستی سیته میتوان برای بیمار انجام داد مانند :
 - کنترل اسپاستی سیته در اندام تحتانی در حالت خوابیده با استفاده از الگوهای طبیعی راه رفتن
 - کنترل اسپاستی سیته در اندام تحتانی در حالت نشسته
 - تکنیکهای کنترل اسپاستی سیته و انجام تمرینات بر روی اندام فوقانی در حالت خوابیده
 - تکنیکهای کنترل اسپاستی سیته و انجام تمرینات بر روی اندام فوقانی در حالت نشسته
 - تمریناتی برای از حالت نشسته به حالت ایستاده در آمدن
 - حفظ تعادل و بالانس در حالت ایستاده و انجام تمریناتی در این جهت
 - تمرین راه رفتن در هر دو فاز **swing , stance**
- ۳- تکنیکی که در فاز بهبودی میتوان برای بیمار انجام داد مانند :
 - تمرین بیشتر بر روی راه رفتن بیمار و راه رفتن به جهات مختلف

بررسی و انجام برخی تکنیکها با دست بیمار فلج نیمه تنه :

دانشجو باید :

- تکنیکهای استفاده از دست را در کارهای روزمره در بیمار همی پلژی انجام دهد.

نحوه بانداژ و taping شانه در بیماران فلج نیم تنه

دانشجو باید:

- نحوه بانداژ را در بیماران فلج نیم تنه بر اساس نظریه بوبات به صورت عملی انجام دهد
- نحوه Taping شانه را در بیماران فلج نیم تنه بر اساس نظریه Carr, Shepherd به صورت عملی انجام دهد.

نحوه کار با بیماران فلج نیم تنه از دیدگاه Carr, Shepherd

دانشجو باید:

- بیمار فلج نیم تنه را با این دیدگاه معاینه و ارزیابی کند.
- نحوه درمان بیمار فلج نیم تنه را با توجه به این دیدگاه انجام دهد

روش آموزش

به دلیل عملی بودن این واحد دانشجویان در کلاسهایی که امکانات لازم (از قبیل تخت و) را دارد آموزش داده می شوند (سالن تمرین درمانی دانشکده توانبخشی)
به منظور افزایش اثربخشی آموزش در هر جلسه اینداتکنیک توسط استاد انجام شده و سپس دانشجویان در گروههای ۲ الی ۳ نفره به تمرین عملی می پردازند.

شرایط اجرا

امکانات آموزشی بخش

کلاس درس با داشتن امکانات لازم از قبیل تخت و برای انجام تستها بصورت عملی

آموزش دهنده

اعضاء هیئت علمی دانشکده توانبخشی

(خانم طاهره مطیع اله)

منابع اصلی درس :

1- Bobath . B: Adult Hemiplegia.3th ed.1990

2- Sid gilman , sarahs , W.new man : Manter and Gats Essential of clinical neuroanatomy and neurophysiology,8th ed,1994

3- J.H Carr, Rb. Shepherd :Stroke Rehabilitation. First ed.2003

نحوه ارزشیابی

• ارزشیابی بصورت امتحان عملی میباشد و از افراد بصورت جداگانه امتحان گرفته می شود.

• نحوه محاسبه نمره کل

• آزمون عملی ۱۰۰٪ نمره

مقررات

• حداقل نمره قبولی ۱۰

• تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس حداکثر ۴ جلسه

جدول زمان بندی درس تمرین درمانی ۳ عملی

سر فصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
معاینه سیستم حسی	۲ ساعت (۱ جلسه)	توضیح کامل و انجام آن	ماخذ شماره 2 Manter and Gats	سالن تمرین درمانی	آزمون عملی
بررسی و معاینه رفلکسهای طبیعی و غیرطبیعی	۴ ساعت (۲جلسه)	گفتن رفلکسها و انجام آن	ماخذ شماره 1 Adult hemiplegia	سالن تمرین درمانی	آزمون عملی
نحوه معاینه بیمار وچگونگی گرفتن تاریخچه ازبیمار فلج نیم تنه	۲ ساعت (۱ جلسه)	توضیح کامل و انجام آن	ماخذ شماره ۱ Adult hemiplegia	سالن تمرین درمانی	آزمون عملی
بررسی کیفیت حرکات بیماروبررسی	۴ ساعت	توضیح کامل و	ماخذ شماره ۱ Adult hemiplegia	سالن	آزمون عملی

	تمرین درمانی		انجام آن	(۲جلسه)	تستهای تعادل و بالانس
آزمون عملی	سالن تمرین درمانی	ماخذ شماره ۱ Adult hemiplegia	توضیح کامل و انجام آن	۴ ساعت (۲جلسه)	اقداماتی که در فاز فلج نیم تنه میتوان برای بیمار انجام داد
آزمون عملی	سالن تمرین درمانی	ماخذ شماره ۱ Adult hemiplegia	توضیح کامل و انجام آن	۸ ساعت (۴جلسه)	تکنیکهایی که در فاز اسپاستی سیته میتوان برای بیمار انجام داد
آزمون عملی	سالن تمرین درمانی	ماخذ شماره ۱ Adult hemiplegia	توضیح کامل و انجام آن	۶ ساعت (۳جلسه)	تکنیکهایی که در فاز بهبودی برای بیمار میتوان انجام داد
آزمون عملی	سالن تمرین درمانی	ماخذ شماره ۱ Adult hemiplegia	توضیح کامل و انجام آن	۲ ساعت (۱جلسه)	تکنیکهای استفاده از دست در کارهای روزمره
آزمون عملی	سالن تمرین درمانی	ماخذ شماره ۱ و ۳ Adult hemiplegia	توضیح کامل و انجام آن	۲ ساعت (۱جلسه)	نحوه بانداژ و taping در بیمار فلج نیم تنه
آزمون عملی	سالن تمرین درمانی	ماخذ شماره ۳ Stroke rehabilitation	توضیح کامل و انجام آن	۲ ساعت (۱جلسه)	نحوه کار با بیمار فلج نیم تنه از دیدگاه Carr, Shepherd

نمونه یک طرح درس تمرین درمانی ۳ عملی (جلسه اول)

سال تحصیلی	تاریخ ارائه درس
ترم	تعداد دانشجو
نام واحد : تمرین درمانی ۳ (عملی)	مدت کلاس : ۲ ساعت (۱ جلسه)

عناوین درس :

معاینه سیستم حسی

اهداف آموزش : دانشجو باید

- حسهای محیطی را شناخته و طریقه معاینه آنها را بصورت عملی انجام دهد
- حسهای مرکزی را شناخته و طریقه معاینه آنها را بصورت عملی انجام دهد

روش آموزش : انجام تست توسط استاد بصورت عملی ، پرسش و پاسخ

مراحل انجام تستها

مقدمه

- انجام حسهای محیطی مانند درد ، حرارت و ۲۰ دقیقه
- انجام حسهای مرکزی از قبیل *Baresthesia* ، *stereognosis* و ۲۰ دقیقه
- تمرین تستی توسط دانشجویان (مجموعاً ۶۰ دقیقه)
- پرسش و پاسخ در بین تستها مجموعاً ۲۰ دقیقه

ارزشیابی درس

- امتحان شفاهی بصورت تک تک